

NELAIMES GADĪJUMU IZMEKLĒŠANAS MODEĻI UN TO PIELIETOŠANA SMAGĀS RŪPNIECĪBAS UZŅĒMUMOS

Ievads. Veicot darba pienākumus, darbinieki ir pakļauti dažādiem darba vides riska faktoriem un darbā notikušo nelaimes gadījumu skaits Eiropas Savienības valstīs paliek nemainīgi augsts, tehnoloģisko procesu uzlabošana neļauj būtiski samazināt gūt traumu skaitu, kas ir pretrunā ar Eiropas Komisijas stratēģiskiem plāniem darba drošībā jeb “nulles viziju”. Viens no veidiem, kā samazināt nelaimes gadījumu skaitu, ir to rūpīga izmeklēšana.

Pētījuma mērķis. Analizēt literatūru par dažādiem nelaimes gadījumu izmeklēšanas modeļiem un salīdzināt tos ar uzņēmumos pastāvošo praksi nelaimes gadījumu izmeklēšanā. Tika veikta literatūras analīze, lai izprastu pastāvošo zinātnisko pieeju darba nelaimes gadījumu izmeklēšanā, identificējot tos dažādas kategorijās. Intervējot trīs smagā rūpniecībā nodarbinātos darba aizsardzības speciālistus, tika noskaidrots, kā nelaimes gadījuma izmeklēšana notiek praksē.

Rezultāti. Analizējot literatūru ir secināts, ka darba nelaimes gadījumu izmeklēšanas modeļus var iedalīt trīs dažādās kategorijās: secīgi, epidemioloģiskie un sistēmiskie. Mūsdienu ražošanas procesos atbilstošākais ir sistemātiskais modelis, kas sniedz iespēju izprast notikumu gaitu un identificēt nelaimes gadījumu izraisīto faktoru. Savukārt, no intervijām izriet, ka darbinieki, kas veic nelaimes gadījumu izmeklēšanu, ne vienmēr pārzina izmeklēšanas gaitā pielietoto metodoloģiju, un tās kvalitāte ir atkarīga ne tikai no izvēlētās metodes, bet arī no cilvēkfaktora – izmeklēšanā iesaistīto speciālistu prasmēm, zināšanām un attieksmes.

Secinājumi. Rezultāti liecina, ka darba nelaimes izmeklēšanas procesā cilvēkfaktors spēlē nozīmīgu lomu, bet arī izmeklēšanā pielietotām metodēm ir nozīme, kas norāda uz nepieciešamību izstrādāt sistēmisku pieeju nelaimes gadījumu izmeklēšanas procesam, mazinot cilvēkfaktora ietekmi un palielinot prasmju līmeni.

Atslēgvārdi: darba nelaimes gadījumi, darba nelaimes gadījumu izmeklēšanas modeļi, darba drošība, cilvēkfaktors

Primary author: LEZDKALNE, Jeļena

Presenter: LEZDKALNE, Jeļena

Session Classification: HFE, IE

Track Classification: Programma: Programma